

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu: Wilk w antropocenie – ekologia dużego drapieżnika w gradiencie antropopresji
2. Czas trwania projektu: 3 lata
3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów): duże drapieżniki, wpływ ludzi, ochrona gatunkowa
4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych): Badania mające na celu zachowanie gatunku

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Badania mają na celu zachowanie gatunku. Ich celem będzie poznanie wpływu aktywności ludzi na przestrzenne i czasowe wykorzystanie terytoriów przez wilki, wielkości terytoriów watah, sezonowej zmienności w użytkowaniu siedlisk przez wilki, rodzajów użytkowanych przez nie siedlisk, sposobów wykorzystania tych siedlisk, czynników wpływających na wybór miejsc rozrodu i wychowu szceniąt, czynników śmiertelności w tych populacjach (naturalnych oraz antropogenicznych), tras przebiegu oraz zasięgu dyspersji osobników opuszczających grupy rodzinne. Poznanie tych elementów pomoże w prawidłowym zarządzaniu obszarami Natura 2000, ocenie łączności ekologicznej pomiędzy obszarami oraz realizacji zadań ochronnych dotyczących wilka, jako obiektu ochrony tych obszarów.

Badania będą polegały na odłowieniu wilków, ich oznakowaniu obrożami wyposażonymi w nadajniki GPS GSM/VHF o masie nie przekraczającej 3% masy ciała, a także pobraniu próbek materiału biologicznego do badań genetycznych oraz do oceny stanu zdrowia. Następnie wilki będą śledzone za pomocą modułu GPS umieszczonego w obrożach oraz emitowanego przez nie sygnału radiowego VHF.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

Wilk *Canis lupus*, 8 osobników.

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8

Przygotowując projekt badawczy, wnioskodawcy sprawdzili istniejącą wiedzę w zakresie objętym wnioskiem badawczym, w bazach danych: Google Scholar i Web of Science (JCR), wykorzystując słowa kluczowe: wolf/habitat preferences/human pressure/home-range/activity. Na podstawie przeszukania istniejącej literatury, stwierdzono że dotychczas ekologię wilków w Polsce, z wykorzystaniem telemetrii, poznano wyłącznie w obszarach poddanych niewielkiemu wpływowi ludzi tj. w Puszczy Białowieskiej i Bieszczadach. Nagromadzony materiał badawczy pozwolił na stwierdzenie, że ze względu na wysoką plastyczność wilków nie jest możliwe bezpośrednie przełożenie doświadczeń zdobytych w obszarach naturalnych do środowisk poddanych dużej antropopresji.

Autorzy wniosku dużą wagę przyłożyli do ograniczenia liczby zwierząt planowanych w badaniach. Na podstawie analizy literatury wykazano, że do oceny preferencji siedliskowych najlepszą liczbą osobników śledzonych telemetrycznie jest 16-17 osobników, jeśli liczba lokalizacji wynosi 1-3 punkty na dzień. Jednak liczbę zwierząt można ograniczać zwiększając liczbę lokalizacji. Zaplanowano więc wykorzystanie 8 osobników, jednak z każdego z nich uzyskiwane będzie 24 punktów na dzień, co pozwoli na uzyskanie wystarczającej liczby informacji przy minimalnej liczbie zwierząt.

Wnioskodawcy zaplanowali badania w taki sposób by wszystkie czynności mieściły się kategorii „łagodne”. Co więcej, większość planowanych elementów projektu obejmuje czynności nie będące czynnościami doświadczalnymi w rozumieniu ustawy z dnia 15 stycznia 2015 o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych i edukacyjnych.

Wykonawcy projektu posiadają kilkunastoletnie doświadczenie w odłowach dzikich ssaków, w tym ssaków drapieżnych (wilki, borsuki, kuny itd.) oraz z pracy przy rehabilitacji i uwalniania do środowiska naturalnego dużych ssaków drapieżnych (wilk i ryś).